

Osuuskunnan säännöt- miksi ja mitä

Miksi säännöt?

- Osuuskunnalla oltava säännöt
- Osuuskunnan perustajat laativat – perustajien ”sopimus” yhteisistä pelisäännöistä – osuuskuntalain asettamissa rajoissa
- Sitoo myös myöhemmin liittyviä jäseniä
- Liitetään perustamissopimukseen
- Osuuskuntalain ohella määrittelee mm.
 - osuuskunnan toimintaa, päätöksentekoa sekä varojen hankkimista ja käyttöä
 - osuuskunnan ja jäsenen oikeuksia ja velvollisuuksia
- Osuuskunnan noudatettava toiminnassaan muiden lakien ohella osuuskuntalakia ja sääntöjä
 - päätöksen pätemättömyys
 - vahingonkorvausvelvollisuus

Minimisäännöt

- Pakolliset määräykset (OKL 2:3 §)
 - osuuskunnan toiminimi
 - osuuskunnan kotipaikkana oleva Suomen kunta
 - osuuskunnan toimiala
- Tilikaudesta määrättävä joko perustamissopimuksessa tai säännöissä
- Jos säännöissä vain lain edellyttämät pakolliset määräykset => noudatetaan osuuskuntalain olettamasisäännöksiä
 - erityisesti kannattaa huomata, että palvelut vain jäsenille
 - ylijäämän jakokielto

OKL keskeiset olettamasaännökset

- Vain jäsenellä oikeus käyttää osuuskunnan palveluita
- Ylijäämää kuuluu osuuskunnalle => ei voida jakaa jäsenille
- Osuus nimellisarvoton (ei säännöissä määriteltyä osuusmaksua)
- Jäsen otettava yksi osuus
- Kaikki osuudet tuottavat samanlaiset oikeudet, esim. osuudesta palautettava määrä
- Jokaisella jäsenellä yksi ääni
 - Äänioikeus perustuu jäsenyyteen, ei osuuksiin

- Hallitus 1-5 jäsentä, toimikausi toistaiseksi
- Ellei velvollisuutta valita tilintarkastajaa, valittava toiminnantarkastaja
- Osuudesta palautetaan jäsenyyden päättyessä tai osuus irtisanottaessa osuuspääomaan merkitty määrä
 - palautusaika irtisanomisvuotta seuraavan vuoden päättyessä
- Varojen jako osuuskuntaa purettaessa jäsenten pääluvun mukaisessa suhteessa

OKL:n säännökset tahdonvaltaisia

- Osuuskuntalain säännökset ovat suurelta osin tahdonvaltaisia, mikä tarkoittaa sitä, että osuuskunnan säännöissä voidaan määrätä toisin
 - OKL 1:9 § ”Jäsenet voivat säännöissä määrätä osuuskunnan toiminnasta. Sääntöihin ei voi ottaa määräystä, joka on tämän lain tai muun lain pakottavan säännöksen vastainen.”
- Pakottavia mm.
 - jäsenten suojaksi tarkoitettut määräykset esim. jäsenen erottaminen, määräenemmistösäännökset
 - velkojien suojaksi tarkoitettut esim. varojen jakoa koskevat määräykset

- Tahdonvaltaisuus => osuuskunnan toiminta voidaan räätälöidä omannäköiseksi, mielikuvitus rajana
- Osuuksia voi olla useita erilajisia
- Osuudella voi olla nimellisarvo
- Osuuksilla eri oikeudet ylijäämään
- Osuudesta palautettava määrä voidaan sitoa esim. osuuskunnan jakokelpoisiin varoihin, omaisuuteen jne.
- Osuudesta maksetun määrän palautusaika
- Äänioikeus voidaan porrastaa (max. 1:20)
- Jäsenen eroamisoikeutta voidaan rajoittaa
- Varojen jakaminen purkutilanteessa
- Toiminnantarkastajaa ei valita
- Jne.

Millaiset ovat hyvät säännöt?

- Selkeät
- Riittävän yksiselitteiset mutta
- Riittävän yleisellä tasolla, ei liian yksityiskohtaiset
- Minimisäännöt harvoin riittävät!
- Laissa ei enää esimerkkiluetteloa sääntöihin otettavista määräyksistä
- Kannattaako kopioida sääntöihin lain määräyksiä ja mitä kannattaa kopioida
 - informaatioarvo rivijäsenille – toisaalta lain määräykset tunnettava
 - laki muuttuu => säännöt muutettava
 - oltava tarkkana, ettei lain ja sääntöjen määräykset ristiriitaisia